

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Miasto Krajenka leży na skraju Wysoczyzny Krajeńskiej, na wysokości około 105 m n.p.m. nad rzeką Głomią przyjmującą pomniejszy dopływ Kocunię. Miejscowość położona w odległości 9 km na południowy zachód od Złotowa, przy trasie Piła-Chojnice. Geograficznie Krajna związana jest z Pomorzem, historycznie natomiast z Wielkopolską.

Pierwsza wzmianka o Krajence pojawiła się w 1286 roku jednak przeszłość regionu ściśle wiąże się z dziejami kilku polskich rodów szlacheckich: od Danaborskich, którzy w 1420 roku lokowali miasto Krajenka, po Sułkowskich i Komierowskich, którzy władali dobrami klucza krajeńskiego jeszcze po I rozbiórce Polski. Ostatnim właścicielem tych Ziem

był Jakub Komierowski. Nie cieszył się nimi długo, bowiem już na początku XIX stulecia władze pruskie skonfiskowały jego włości jako przynależne pruskiemu domowi panującemu. Krajenka i okolice znalazły się wówczas w rękach Hohenzollernów, pozostając w granicach państwa niemieckiego aż do zakończenia II wojny światowej.

Prawa miejskie Krajenka otrzymała w czerwcu 1420 roku z rąk króla Władysława Jagiełły, gdy znajdowała się w posiadaniu Danaborskich. Zgodnie z panującym wówczas zwyczajem, nowo powstałe miasto pisało się herbem rodzowym jego założycieli, w tym przypadku - herbem Danaborskich. Herb obowiązujący do dziś, przedstawia topór z ostrzem koloru srebrnego i złotą rękojeścią, zwrócony w prawo, na czerwonym tle.

Obszar Gminy to 191 km², z czego blisko połowę stanowią grunty orne, przesądzając o rolniczym charakterze tego regionu. Niemal taką samą powierzchnię zajmują lasy, do których każdej jesieni ściągają tłumy grzybiarzy z całej Polski. Lasy Małego Borku i Wąsosza są natomiast ulubionymi terenami łowieckimi myśliwych z Europy Zachodniej. Przez gminę przepływa rzeka Głomia, jest tu także kilka jezior. Największym zainteresowaniem turystów cieszy się Jezioro Wapieńskie położone nieopodal Rogownicy i Maryńca, gdzie w ostatnich latach zbudowano kilkanaście domków letniskowych.

Krajenka graniczy z gminami: Jastrowie, Kaczory, Piła, Szydłowo, Tarnówka, Wysoka, Złotów. Przez jej obszar biegnie linia kolejowa Piła-Tczew oraz drogi krajowe łączące Piłę z Człuchowem (nr 188) oraz Krajenkę z Szamocinem (nr 190). Gminę Krajenka tworzy aż 16 sołectw, największą wsią sołecką jest Skórka, najmniejszą zaś Maryniec. Odrębne sołectwo stanowi także Krajenka – Wieś, gdzie istnieje kilkanaście gospodarstw rolnych. Funkcjonowanie tego sołectwa uwarunkowane jest długoletnią tradycją, dość powiedzieć, że sołtysiem Krajenki – Wsi od ponad 45 lat jest jedna i ta sama osoba: Stefania Brzeczowska.

Oferta turystyczna

Niemal połowę powierzchni gminy zajmują lasy, do których każdej jesieni ściągają tłumy grzybiarzy z całej Polski. Lasy Małego Borku i Wąsosza są natomiast ulubionymi terenami łowieckimi myśliwych z Europy Zachodniej. Przez gminę przepływa rzeka Głomia, która stanowi ciekawy szlak spływów kajakowych jest tu także kilka jezior. Największym zainteresowaniem turystów cieszy się Jezioro Wapińskie położone nieopodal Rogownicy i Maryńca, gdzie w ostatnich latach zbudowano kilkanaście domków letniskowych oraz pole namiotowe.

Gęsta sieć dróg o nawierzchni asfaltowej i o małym natężeniu ruchu oraz tereny urozmaicone wzgórzami, lasami i jeziorami stwarzają tu bardzo wygodne warunki dla uprawiania, coraz bardziej popularnej, turystyki rowerowej. Przez gminę Krajenka

przebiega trasa: Piła - jez. Płotki - Zelgniewo - jez. Wapińskie - Maryniec - Głubczyn - Krajenka.

Znaczną atrakcją krajoznawczą gminy są pamiątki związane z działalnością polską przed I wojną światową i w okresie międzywojennym. Liczne tablice pamiątkowe oraz ekspozycja w izbie pamięci w szkole podstawowej w Głubczynie dokumentują walkę ludności polskiej o swoją przynależność narodową.

Zabytki? Nie ma ich za wiele. Zainteresowaniem turystów cieszy się klasycystyczny pałac Sułkowskich zbudowany w 1825 roku, od lat powojennych użytkowany przez oświatę (obecnie mieści się w nim gimnazjum), a także eklektyczny kościół parafialny św. Anny i św. Mikołaja w Krajenke, pochodzący z końca XVIII wieku. Jego fundatorką była Anna Sułkowska, właścicielka dóbr krajeńskich, która posadowiła ową świątynię w ocalałej części dawnego zamku Donaborskich. Kościół jest jednonawowy, posiada jednak aż cztery ołtarze, ambonę rokokową w kształcie dzioba okrętu, organy z 1886

roku wykonane przez Juliusza Witta z Gdańska i wolno stojącą dzwonnice. Niegdyś mieściła ona aż 4 dzwony, dziś pozostał tylko jeden. Jest on dziełem ludwisiarni Michała Wittwerka z Gdańska i uchodzi za niecodzienne dzieło tego gatunku sztuki. W mieście znajduje się również neoromański kościół poewangelicki oraz parterowe domy mieszkalne z końca XIX w.

Godnym uwagi jest również kościół parafialny w Głubczynie zbudowany w latach 1869 - 1871 przez Bojanowskich w stylu neogotyckim. Zachowało się w nim większość barokowego wyposażenia z poprzedniego kościoła. W górnej części ołtarza głównego znajdują się herby Grabowskich i Bojanowskich. Pomimo utraty państwowości proboszczami w parafii głubczyńskiej byli księża polscy, o tym świadczą ich nazwiska. Szczególną rolę w utrzymaniu polskości na tych ziemiach w okresie międzywojennym ks. Maksymilian Grochowski.

